

Українська мова 8 клас

Автор – учитель української мови та літератури Славутицького ліцею Кушнеренко Оксана Валеріївна

Тема. Просте двоскладне речення.

Мета. Поглибити знання восьмикласників про будову речення, його граматичну основу; дати поняття двоскладних і односкладних речень та навчити їх розрізняти й порівнювати; розвивати творчі вміння моделювати двоскладні речення; за допомогою мовленнєво – комунікативного дидактичного матеріалу виховувати бережливе ставлення до природи, почуття прекрасного.

Тип уроку. Урок – гра.

Обладнання. Підручник: Глазова О.П. Рідна мова: підручник для 8 кл. – К.: Зодіак – ЕКО, 2008., ігрове поле, дидактичний матеріал (картки), магнітофон, диск (А. Вівальді «Пори року. Осінь»).

Хід уроку

1.Організаційний момент.

2.Повідомлення теми, мети, завдань уроку. Мотивація навчальної діяльності.

Урок проводиться у формі гри «Інтелектуальний марафон». Для цього необхідне ігрове поле. Чому марафон? Звідки пішло поняття «марафонський біг»?

- **Пошукова робота учнів.** Легенда, пов'язана з давньогрецьким воїном, який пробіг 42 км 195 м з поселення Марафон в Афіни. Це сталося 490 років до н. е. Бігун приніс звістку про перемогу греків над персами. Отже, в легкій атлетиці в наш час з'явився такий вид змагань – біг по шосе на найдовшій дистанції – марафонський біг.

Наше завдання на уроці – це подолання дистанції, але інтелектуальним шляхом, шляхом знань. Біг з перепонами, а перепона – певне завдання. Виконання завдань – крок уперед на ігровому полі.

3.Актуалізація опорних знань. Колективна робота з текстом (з елементами аналізу). **Картка 1.**

1.Ідуть дощі. 2.Холодні осінні тумани клубочаться угорі і спускають на землю мокрі коси. 3.Плачуть голі дерева, плачуть солом'яні стріхи, вмивається сльозами убога земля і не знає, коли осміхнеться. 4.Сірі дні змінюють темні ночі. 5.Небо. 6.Сонце. 7.Міріади дрібних крапель, мов умерлі надії, що знялись занадто високо, спадають додола і пливуть, змішані з землею, брудними потоками. 8.Нема простору, нема розваги.

- Прочитайте текст. Сформулюйте тему, основну думку. Підберіть заголовок.

- Що таке тема? Чим основна думка тексту відрізняється від теми?

- Доведіть, що 1, 2 – це речення.

- Що таке речення?

Мозковий штурм. Учні називають ознаки речення, створюючи дощову хмару. Хмара – речення, краплини дощу – його ознаки. (Завершена думка, граматична основа, інтонаційна завершеність, зв'язність слів, порядок слів).

4.Сприймання й усвідомлення учнями нового матеріалу.

- Запишіть речення, визначте граматичну основу. Це ж коли, з яких покосів так нечутно вийшла осінь? Вже осінь серце крає жовтим листом. Осінь. Хмариться. Горіхи вітер трусить на ходу.

- Учні пояснюють пунктограми в записаних реченнях.

- Порівняйте записані речення. Зробіть висновок щодо складу граматичної основи.

- Робота з підручником. (Учні порівнюють сказане з правилами підручника на 65 сторінці).

- Знайдіть односкладні та двоскладні речення в тексті. Картка 1.

5.Усвідомлення здобутих знань у процесі практичної роботи.

- Вправа 74 (речення 2 - 6). Випишіть речення двоскладні та односкладні. Вкажіть речення односкладні з підметом, з присудком.

Творчі завдання.

- Прочитайте акровірш, розшифруйте його. **Картка 2.**

Ошатна, щедра, багата, розкішна,

Сира, дощова, незатишна,

Імлиста, барвиста і дивна...

Наша осінь, пора падолиста!

Ь

- Поміркуйте. **Осінь** – **золотокоса володарка**. Свої міркування запишіть, використавши:

- односкладне розповідне непоширене речення;

- розповідне неокличне двоскладне речення;

- складне речення;

- спонукальне окличне просте двоскладне речення.

- **Яким є ключове слово сьогодні на уроці ? – Осінь.** – То висловіть свої думки щодо цієї пори року у вигляді сенкану. Що таке сенкан? **Картка 3.**

Звучить музика А. Вівальді «Пори року. Осінь».

Учні складають, а потім зачитують сенкан.

- **А чи є речення в сенкані?**

-

6.Систематизація й узагальнення знань.

- Учні зачитують казки, складені задалегідь. «Жило собі, було собі двоскладне речення...». **Випереджальне завдання.**

- Подумайте і дайте відповіді на запитання.

1. Чи можна у процесі висловлювання обмежитися лише двоскладними або односкладними реченнями?

2. Яку роль у мовленні відіграє речення?

3. Які види речень ви знаєте?

- Усно охарактеризуйте 3 речення. **Картка 1.**

- «**Конверт дружніх порад**». Учні пишуть поради: «Вивчайте речення, його структуру, бо...»

7. Підсумок уроку. На ігровому полі фішка знаходиться біля позначки «фініш». Це означає, що дистанція в 42 км 195 м подолана. Виставлення та коментар оцінок.

8. Домашнє завдання. Вивчити параграф 7, виконати вправу 75 (1завдання).

Картка 1

1. Ідуть дощі. 2. Холодні осінні тумани клубочать угорі і спускають на землю мокрі коси. 3. Плачуть голі дерева, плачуть солом'яні стріхи, вмивається сльозами убога земля і не знає, коли осміхнеться. 4. Сірі дні змінюють темні ночі. 5. Небо. 6. Сонце. 7. Міріади дрібних крапель, мов умерлі надії, що знялись занадто високо, спадають додолу і пливуть, змішані з землею, брудними потоками. 8. Нема простору, нема розваги.

Картка 2 Акрівірш

Ошатна, щедра, багата, розкішна,

Сира, дощова, незатишна,

Імлиста, барвиста і дивна...

Наша осінь, пора падолиста!

Ь

Поміркуйте. Осінь – золотокоса володарка. Свої міркування запишіть, використавши:

- односкладне розповідне непоширене речення;
- розповідне неокличне двоскладне речення;
- складне речення;
- спонукальне окличне просте двоскладне речення.

Картка 3 Сенкан

1 іменник (тема).

2 прикметники (означення).

3 дієслова (дія).

4 слова – фраза (ставлення автора до теми).

1 іменник (синонім до теми, асоціація до теми).